

คำวินิจฉัยของ นายจุมพล ณ สงขลา ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ

ที่ ๒๕/๒๕๕๓

วันที่ ๒๐ มิถุนายน ๒๕๕๓

เรื่อง ศาลจังหวัดลำปางส่งคำโต้แย้งของโจทก์ (นายนิรันดร์ จิระสันติการ) ในคดีแพ่งหมายเลขดำ
ที่ ๕๖๒/๒๕๕๓ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

ศาลจังหวัดลำปางส่งคำโต้แย้งของ นายนิรันดร์ จิระสันติการ โจทก์ในคดีแพ่งหมายเลขดำ
ที่ ๕๖๒/๒๕๕๓ เพื่อขอให้ศาลรัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ ว่า ระเบียบ
คณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา
(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ

ตามคำร้องและเอกสารประกอบคำร้อง สรุปข้อเท็จจริงได้ว่า ผู้ร้องเป็นโจทก์ในคดีแพ่ง
หมายเลขดำที่ ๕๖๒/๒๕๕๓ ได้ยื่นฟ้องคณะกรรมการการเลือกตั้ง ที่ ๑ นายธีรศักดิ์ วรรณสุต ที่ ๒
นายยุวรัตน์ กมลเวชช ที่ ๓ นายโคทม อาริยา ที่ ๔ นายสวัสดิ์ โชติพานิช ที่ ๕ และนายจิระ
บุญพจนสุนทร ที่ ๖ เป็นจำเลย ต่อศาลจังหวัดลำปาง เมื่อวันที่ ๒๒ พฤษภาคม ๒๕๕๓ ขอให้
เพิกถอนคำสั่งอันมิชอบของคณะกรรมการการเลือกตั้ง และขอให้ศาลจังหวัดลำปางส่งคำโต้แย้งให้ศาล
รัฐธรรมนูญพิจารณาวินิจฉัยว่า ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่
ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ
โดยอ้างเหตุผลว่าจำเลยทั้งหมดจัดให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาเป็นการเลือกตั้งทั่วไป ตามพระราช
กฤษฎีกาให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๒ ในวันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๓ ผู้ร้องเป็นผู้สมัคร
รับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาในเขตเลือกตั้งจังหวัดลำปาง ซึ่งมีจำนวนสมาชิกวุฒิสภาได้ ๓ คน ผู้ร้อง
ได้รับคะแนนเสียงเป็นอันดับที่ ๓ แต่จำเลยทั้งหมดไม่รับรองผลการเลือกตั้งให้ และประกาศให้มี
การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่ จำนวน ๓๕ เขตเลือกตั้ง รวมเขตเลือกตั้งจังหวัดลำปางด้วย โดยให้มี
การลงคะแนนเลือกตั้งในวันที่ ๒๕ เมษายน ๒๕๕๓ ผู้ร้องได้รับคะแนนเสียงเลือกตั้งเป็นอันดับที่ ๒
ในขณะที่ยังไม่มีผลการประกาศผลการเลือกตั้งของผู้ร้อง จำเลยทั้งหมด ได้อาศัยพระราชบัญญัติประกอบ
รัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐ (๗) ออกระเบียบ
คณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา

(ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๓ เพิ่มเติมข้อ ๖ ทวิ ในระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๓ ความว่า “ข้อ ๖ ทวิ ในกรณีที่คณะกรรมการการเลือกตั้งไม่ประกาศผลการเลือกตั้งของผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้ใดเกินกว่าหนึ่งครั้ง คณะกรรมการการเลือกตั้งอาจวินิจฉัยโดยใช้คะแนนเสียงเอกฉันท์ให้ถือว่าผู้สมัครรับเลือกตั้งผู้นั้น มิได้เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งในการเลือกตั้งใหม่อีก” ต่อมาจำเลยทั้งหกไม่รับรองผลการเลือกตั้งของผู้ร้องอีกเป็นครั้งที่ ๒ และประกาศให้มีการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภาใหม่จำนวน ๕ เขตเลือกตั้ง รวมทั้งเขตเลือกตั้งจังหวัดลำปางด้วย ในวันที่ ๔ มิถุนายน ๒๕๕๓ และได้อาศัยระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งฯ ข้อ ๖ ทวิ สั่งตัดสิทธิผู้ร้องมิให้เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาในเขตเลือกตั้งจังหวัดลำปาง

ผู้ร้องเห็นว่า รัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๕ บัญญัติคุณสมบัติของผู้ที่จะมีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภา และมาตรา ๑๒๖ บัญญัติลักษณะต้องห้ามมิให้ใช้สิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาไว้ อีกทั้งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๘๗ ได้บัญญัติรองรับบทบัญญัติตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๕ และมาตรา ๑๒๖ ไว้แล้ว การที่จำเลยทั้งหก อาศัยระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งฯ ที่ตนเองตราขึ้นตามนัยแห่งพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยคณะกรรมการการเลือกตั้ง พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๑๐ (๗) ตัดสิทธิการเป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาของผู้ร้อง เป็นการเพิ่มลักษณะต้องห้ามมิให้เป็นผู้สมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกวุฒิสภาตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๖ อันเป็นการใช้อำนาจในฐานระงับสิทธิโดยชอบด้วยรัฐธรรมนูญ ซึ่งการเพิ่มลักษณะต้องห้ามตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๑๒๖ จะกระทำไม่ได้โดยวิธีทางตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๓๑๓ เท่านั้น ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้งฯ ดังกล่าว จึงเป็นการออกกระบวนโดยมิชอบ ขัดหรือแย้งต่อรัฐธรรมนูญ และเป็นบทบัญญัติแห่งกฎหมายที่ศาลจะใช้บังคับแก่คดี ต้องด้วยบทบัญญัติของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๖ และยังไม่ได้มีคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญในส่วนที่เกี่ยวกับระเบียบดังกล่าว ผู้ร้องจึงขอให้ศาลรื้อการพิจารณาพิพากษาไว้ชั่วคราว และส่งความเห็นดังกล่าวขึ้นตามทางการเพื่อศาลรัฐธรรมนูญจะได้พิจารณาวินิจฉัยตามรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔

พิเคราะห์แล้ว เห็นว่า ระเบียบคณะกรรมการการเลือกตั้ง ว่าด้วยการสั่งให้มีการเลือกตั้งใหม่ก่อนประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๓ ลงวันที่ ๑ พฤษภาคม ๒๕๕๓ เพิ่มเติมข้อ ๖ ทวิ ในระเบียบดังกล่าว มิใช่บทบัญญัติของกฎหมายที่ตราขึ้นโดยองค์กรฝ่ายนิติบัญญัติ

จึงมิใช่ “บทบัญญัติแห่งกฎหมาย” ตามความหมายของรัฐธรรมนูญ มาตรา ๒๖๔ วรรคหนึ่ง
ที่ศาลรัฐธรรมนูญจะมีอำนาจวินิจฉัยได้ ทั้งนี้ ตามนัยคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ ที่ ๔/๒๕๕๒
ที่ ๑๔ - ๑๕/๒๕๕๓ ซึ่งวินิจฉัยเป็นบรรทัดฐานไว้แล้ว ไม่จำเป็นต้องวินิจฉัยปัญหาตามคำร้องต่อไป
อาศัยเหตุผลดังที่กล่าวมา จึงวินิจฉัยให้ยกคำร้องของผู้ร้อง

นายจุมพล ณ สงขลา
ตุลาการศาลรัฐธรรมนูญ